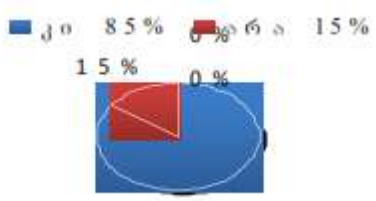

დულაშვილი ნ., კვიციანიძე ნ., ზარქუა თ., ნემსიწვერიძე ნ., გოგიბერიძე ხ.
 ფარმაცევტის სამუშაო დრო და შრომის სამართლიანი ანაზღაურების ფორმები
 აფთიაქებში
 თსსუ, სოციალური და კლინიკური ფარმაციის დეპარტამენტი

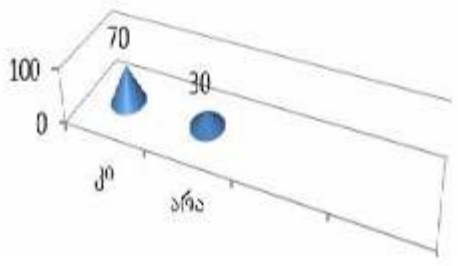
საქართველოში მიმდინარე მნიშვნელოვანმა სოციალურ-ეკონომიკურმა ცვლილებებმა გავლენა მოახდინა ჯანდაცვის სისტემაზე და განსაკუთრებით ფარმაცევტულ საქმიანობაზე, რომელმაც ჩატარებული რეფორმების შედეგად მთლიანად განიცადა ტრანსფორმაცია. საბაზრო ეკონომიკის პირობები მოითხოვს ფარმაცევტთა ადმინისტრაციულ-მმართველობითი მომზადების მაღალ დონეს. ფარმაცევტის პროფესიული თვითშეგნების ახლებურმა გააზრებამ შეცვალა დამსაქმებლის მხრიდან მათ მიმართ მოთხოვნები, გაიზარდა ფარმაცევტის ფუნქციები და მოვალეობები. აფთიაქებში, ხშირ შემთხვევაში, არ არის დაცული შრომის კოდექსით გათვალისწინებული შრომის სამართლიანი ანაზღაურების ფორმები და სამუშაო დროის ხანგრძლივობა (1,4,5,6,7).

ჩვენი კვლევის მიზანს წარმოადგენდა შრომის კოდექსით გათვალისწინებული ფარმაცევტის უფლებების და შრომის სამართლიანი ანაზღაურების ფორმების შესწავლა აფთიაქებში. ჩავატარეთ გამოკითხვა რაოდენობრივი კვლევის (ანკეტირების) მეთოდით (3). სპეციალურად შემუშავებული კითხვარები დაურიგდა 30 ჯიპისი-ს, 30 პსპ-ს, 30 ავერსი-ს, 30 სხვა კერძო აფთიაქის ფარმაცევტებს, რომლებიც კითხვარში უთითებდნენ მხოლოდ სამუშაო კომპანიას.

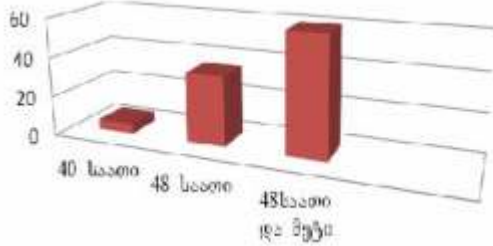
გრაფიკი №1. გაქვთ თუ არა დადებული შრომითი ხელშეკრულება თქვენს დამსაქმებელთან?

გამოკითხულ ფარმაცევტთა 85%-ს აქვს დადებული ხელშეკრულება, ხოლო 15%-ს არ აქვს - რაც მთლიანად მოდის სხვა კერძო აფთიაქებზე.

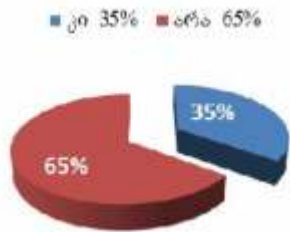
გრაფიკი №2 შეტანილი იქნა თუ არა ცვლილებები თქვენს შრომით ხელშეკრულებაში ახალი შრომის კოდექსის მიღების შემდეგ?

70% შემთხვევაში იქნა შეტანილი ცვლილებები, 30% შემთხვევაში არ იქნა შეტანილი.

გრაფიკი №3 რამდენი საათით განისაზღვრება თქვენს სამუშაო განაკვეთი კვირის განმავლობაში?

შემთხვევათა 60 % - ფარმაცევტების სამუშაო განაკვეთი კვირის განმავლობაში აღემატება 48 საათს; 20%-ზე მეტ შემთხვევაში - განისაზღვრება 48 საათით; 20%-ზე ნაკლებ შემთხვევაში - 40 საათით.

გრაფიკი №4 თქვენი აზრით, შრომითი ხელშეკრულებიდან გამომდინარე, დაცულია თუ არა თქვენი შრომითი უფლებები? გამოკითხული ფარმაცევტების 35 %-ის აზრით დაცულია, 65 %-ის აზრით - არ არის დაცული.

■ კი 35% ■ არა 65%

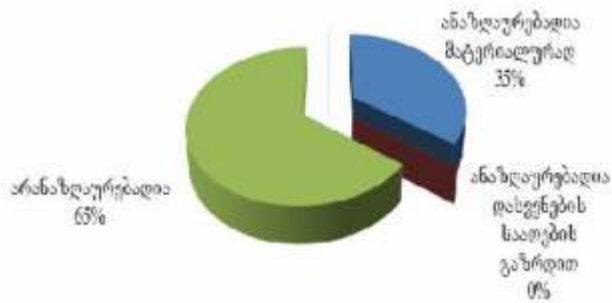

გრაფიკი №5 ხშირად გიწევთ თუ არა ზეგანაკვეთური სამუშაოს შესრულება?

გამოკითხული ფარმაცევტების 65% მიიჩნევს, რომ ხშირად უწევთ ზეგანაკვეთური სამუშაოს შესრულება, 25%-ის აზრით - იშვიათად უწევთ, მხოლოდ 10 % მიიჩნევს, რომ არ ხდება ხშირად.

■ კი 65% ■ არა 10% ■ იშვიათად 25%

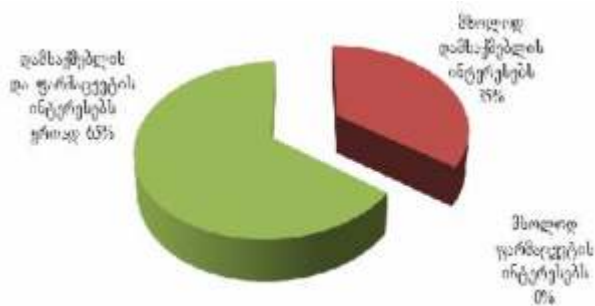
გრაფიკი №6 თქვენს მიერ შესრულებული ზეგანაკვეთური სამუშაო დრო ანაზღაურებადია თუ არა? გამოკითხული ფარმაცევტების 65 % მიიჩნევს, რომ მათ მიერ შესრულებული ზეგანაკვეთური სამუშაო დრო არ ანაზღაურებადია, 35%-ისთვის ანაზღაურებადია მატერიალურად.

■ სისტემატურად ხდება 60% ■ არ ხდება 15% ■ იშვიათად ხდება 25%

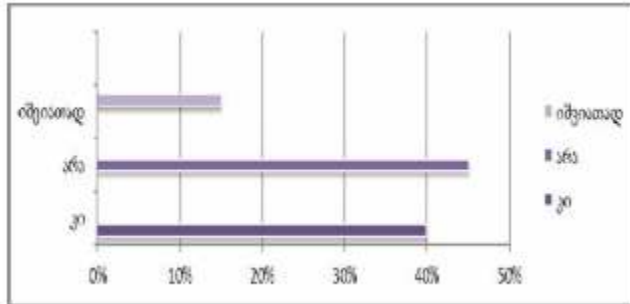
გრაფიკი №7 ხშირად ხდება თუ არა სამუშაო განრიგის ცვლილება, ღამის მორიგეობის ჩასმით, თქვენთან შეთანხმების გარეშე?

გამოკითხული ფარმაცევტების 60% შემთხვევაში სისტემატურად ხდება, 25 % მიიჩნევს, რომ იშვიათად ხდება, მხოლოდ 15% შემთხვევაში არ ხდება სამუშაო განრიგის ცვლილება და განსაკუთრებით ღამის მორიგეობების ხშირი გადაადგილება, დასაქმებულის სამუშაო საათების შეუსაბამობას იწვევს შრომის კოდექსთან. ხშირ შემთხვევაში, დასაქმებულთან შეთანხმების გარეშე, ხდება სამუშაო განრიგის ცვლილება ღამის მორიგეობის ჩასმით, როცა შრომის კოდექსის შესაბამისად, განრიგის ცვლილებების შესახებ დასაქმებულს უნდა ეცნობოს 10 დღით ადრე ან, განსაკუთრებულ შემთხვევაში, დასაშვებია შეთანხმებლად (შრომის კოდექსი, თავი IV, მუხლი 15. ცვლაში მუშაობისას განსაზღვრული სამუშაო დრო)(2).

გრაფიკი №8 ფარმაცევტების წახალისება, რომელიც ხდება პრემიის ან ჯილდოს სახით, ითვალისწინებს? გამოკითხული ფარმაცევტების 65% მიიჩნევს, რომ

ითვალისწინებს დამსაქმებლის და ფარმაცევტების ინტერესებს ერთად, 35% – მხოლოდ დამსაქმებლის ინტერესებს, მხოლოდ ფარმაცევტების ინტერესებს –0%. ფარმაცევტული კომპანიების მხრიდან, ფარმაცევტების წახალისება წელიწადში რამდენჯერმე ჯილდოს ან ყოველთვიური პრემიის სახით გამოიხატება.

გრაფიკი №9 თქვენი საშუალო წლიური შემოსავალი აღემატება თუ არა 6000 ლარს? გამოკითხული ფარმაცევტების 15% აღნიშნავს, რომ მათი წლიური შემოსავალი იშვიათად აღემატება 6000 ლარს, 45% - არ აღემატება, 40% - აღემატება. გამოკითხვის შედეგების მიხედვით შეგვიძლია გავაკეთოთ დასკვნა: საქართველოში ფარმაცევტულ კომპანიებში ფარმაცევტების შრომითი ხელშეკრულებით განსაზღვრული უფლებები საკმაოდ ხშირად ირღვევა: - ხდება მათი სამუშაო საათების გადატვირთვა (შრომის კოდექსის მიხედვით, სამუშაო საათები კვირის განმავლობაში არ უნდა აღემატებოდეს 40 საათს)(2). - ხშირ შემთხვევაში არ ხდება დამსაქმებლის მხრიდან ზეგანაკვეთური სამუშაოს ანაზღაურება.

ლიტერატურა:

1. ერიაშვილი ვ. - სოციალური ფარმაცია. თბილისი. 2011;
2. საქართველოს შრომის კოდექსი. 2013 წელი;
3. წულაძე ლ. რაოდენობრივი კვლევის მეთოდები სოციალურ მეცნიერებებში. 2008;
4. Объект изучения: предложения работодателей ожидания претендентов на позицию «Фармацевт». 2012;
5. <http://www.superjob.ru/research/articles/1051/farmaceut/> 2009;
6. <http://www.payscale.com/research/US/Job=Pharmacist/Salary>. 2014;
7. <http://drugtopics.modernmedicine.com/drug-topics/news/drug-topics-salary-survey-pharmacist-incomes-holdsteady?page=full>. 2015.

**Dugashvili, N. Kvizhinadze, N, Zarkua, T. Nemsitsveridze, N. Gogiberidze Kh.
 PHARMACIST’S WORKING TIME AND LABOR LEGAL FORMS OF COMPENSATION IN GEORGIA
 TSMU, DEPARTMENT OF SOCIAL AND CLINICAL PHARMACY**

The current significant socio-economic changes in Georgia particularly influenced the health care system and the pharmaceutical activities as well. The new understanding of the pharmacist’s professional self-consciousness causes the changes of the employer’s requirements, increased the functions and responsibilities of a pharmacist. The aim of the

study is to search how the labor rights and the labor legal forms of compensation are protected in pharmacies. Based on the survey results, we can conclude, that according to the working contract of pharmacists in the Georgian pharmaceutical companies the rights of the employees are often violated, their working hours are overloaded, and in many cases employers don't pay to employees for the overtime work.